

Η ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΗ ΤΟΥ ΠΡΟΚΡΟΥΣΤΗ

Η επιζωοτία της ευλογιάς, που λαμβάνει πλέον ανεξέλεγκτες διαστάσεις, αποκαλύπτει την οριακή κατάσταση στην οποία βρίσκεται εδώ και χρόνια η αιγοπροβατοτροφία στην Ελλάδα. Παρά την αισιοδοξία που δημιούργησε για το μέλλον της κτηνοτροφίας η σταθερά αυξανόμενη ζήτηση του αιγοπρόβειου γάλακτος για παραγωγή φέτας τόσο για εγχώρια κατανάλωση όσο και για εξαγωγή, οι πρόσφατες επιζωοτίες, πρώτα της πανώλης και στη συνέχεια της ευλογιάς, ανέδειξαν για ακόμη μια φορά τα δομικά προβλήματα του κλάδου, τα οποία παραμένουν ανεπίλυτα.

Οι κτηνιατρικές υπηρεσίες, με το προσωπικό και τα μέσα που διαθέτουν, προσπαθούν να ελέγξουν τις εστίες που εμφανίζονται, αλλά για κάθε εστία που ελέγχεται εμφανίζονται πολλαπλάσιες καινούριες. Η περσινή «επιτυχία» στον έλεγχο της επιζωοτίας της πανώλης, δημιούργησε την εντύπωση στους διοικούντες του ΥΠΑΑΤ ότι τέτοιες καταστάσεις θα μπορούσαν κάθε φορά να αντιμετωπίζονται με επιτυχία από έναν περιφερόμενο θίασο κτηνιάτρων. Στο κρίσιμο σημείο που φτάσαμε, πλέον όλοι περιμένουν μια μαγική λύση που θα λύσει το πρόβλημα.

Θα ήταν λάθος να επικεντρωθούμε μόνο στο εάν ο εμβολιασμός κατά της ευλογιάς απαιτείται ή όχι, διότι επιστημονικά αποτελεί μέρος και εργαλείο για την πρόληψη / έλεγχου των ζωνόσων υπό προϋποθέσεις (κατάλληλο και αποτελεσματικό εμβόλιο για το ιικό στέλεχος, ενεργητική επιτήρηση, συνεχής επικαιροποίηση των επιδημιολογικών δεδομένων για τον καθορισμό των ζωνών εμβολιασμού κλπ) και όχι ένα μαγικό ραβδάκι που δίνει λύσεις.

Θα προσπαθήσουμε να δούμε τους παράγοντες που εμποδίζουν την επιτυχία οποιασδήποτε λύσης και αν επιλεχθεί.

Πρώτα απ' όλα, κάνει εντύπωση ότι όλη η δημόσια συζήτηση, τόσο από τους φορείς του ΥΠΑΑΤ, όσο και από τις δύο Κτηνιατρικές Σχολές, επικεντρώνεται στις εξαγωγές φέτας. Σαν να προσπαθούμε να κάνουμε έναν σχεδιασμό με μοναδικό γνώμονα τη διατήρηση των εξαγωγικών ροών και τη διασφάλιση των ποσοτήτων γάλακτος που χρειάζονται οι μεγάλες γαλακτοβιομηχανίες, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προστασία της ίδιας της αιγοπροβατοτροφίας ή οι πιθανές ελλείψεις για την εγχώρια αγορά. Την ίδια ώρα, η σιωπή των μεγάλων γαλακτοβιομηχανιών για το θέμα αποκαλύπτει την αποτυχία της λεγόμενης «Διεπαγγελματικής Φέτας» να υπηρετήσει τους υποτιθέμενους σκοπούς της και αποδεικνύει ότι ο βασικός της σκοπός ήταν απλά η εξασφάλιση των συμφερόντων της βιομηχανίας έναντι των κτηνοτρόφων και των καταναλωτών.

Κατά δεύτερο, παραβλέπουμε τους παράγοντες που δημιούργησαν το πρόβλημα. Οι ανεξέλεγκτες μετακινήσεις ζώων, τόσο από το εξωτερικό προς τη χώρα μας όσο και εντός της επικράτειας, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν προβλεφθεί μετά τις εκτεταμένες απώλειες ζωικού κεφαλαίου λόγω των πλημμυρών στη Θεσσαλία και της επιζωοτίας της πανώλης, καθώς και η ανεπαρκώς ελεγχόμενη διακίνηση ζωοτροφών, αποτελούν κρίσιμες εστίες κινδύνου καθώς δεν μπορούν να ελεγχθούν λόγω της υποστελέχωσης των κτηνιατρικών υπηρεσιών και άλλων υπηρεσιών του αγροτικού τομέα. Αυτό το πρόβλημα όσο δεν επιλύεται εμποδίζει και την επιτυχία της οποιασ στρατηγικής και αν επιλεχθεί.

Οι έλεγχοι διακίνησης ζωοτροφών οι οποίοι διεξάγονται από τα τμήματα του ΥΠΑΑΤ (ΤΑΑΕ) και τις ΔΑΟΚ, για να πραγματοποιούνται ουσιαστικά θα απαιτούσαν το 2πλάσιο από το υπάρχον προσωπικό. Σήμερα έχουν καθαρά γραφειοκρατικό χαρακτήρα, πολύ μεγάλο φόρτο εργασίας, εκτεθειμένους συναδέλφους με «τυφλές» υπογραφές αδειών διακίνησης, οι δε σταθμοί απολυμάνσεων που έχουν στηθεί, ιδιωτικοί εννοείται, λειτουργούν χωρίς να καλύπτουν τις ανάγκες ολόκληρης της εβδομάδας και προφανώς με ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια, ξέροντας πολύ καλά τι σημαίνει αυτό!

Τόσο η αυστηρή τήρηση μέτρων βιοασφάλειας, όσο και ο μαζικός εμβολιασμός, για να έχουν αποτελέσματα απαιτούν ένα διαφορετικό επίπεδο οργάνωσης που δεν υπάρχει, όσο δεν υπάρχει το απαιτούμενο επιστημονικό προσωπικό που θα τα εφαρμόσει. Η απλή επίκληση σε μαζικούς διορισμούς δεν επαρκεί, όσο ο μισθός του νεοδιοριζόμενου κτηνιάτρου είναι στα σημερινά επίπεδα και οι συνθήκες εργασίας δεν βελτιώνονται. Η κατοχύρωση, επιτέλους, του επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας στους κτηνιάτρους των Περιφερειών είναι ένα σημαντικό βήμα, αλλά δεν αρκεί για να προσελκύσει νέους κτηνιάτρους, οι οποίοι συνεχίζουν να στρέφονται στα ζώα συντροφιάς. Το ίδιο, βέβαια, ισχύει και για τα

κτηνιατρικά εργαστήρια που με βασικές ελλείψεις εξοπλισμού, αναλώσιμων και προσωπικού προσπαθούν να φέρουν σε πέρας τη δουλειά τους, βασιζόμενα κατά κύριο λόγο στην υπερεργασία των εργαζομένων τους.

Τα μέτρα βιοασφάλειας για να εφαρμοστούν αποτελεσματικά, χρειάζονται και αυτούς που θα τα εφαρμόσουν σωστά. Και αυτό δεν περιλαμβάνει μόνο το κτηνιατρικό προσωπικό που ελέγχει την εφαρμογή τους, αλλά και τους ίδιους τους κτηνοτρόφους οι οποίοι πολλές φορές αδυνατούν να ακολουθήσουν τα μέτρα.

Σε σταθλικές εγκαταστάσεις πρόχειρες, μη ορθολογικές, με προσωρινές άδειες ή και καθόλου άδειες λόγω του αυστηρού και άκαμπτου νομικού πλαισίου, προφανώς δεν είναι δυνατό να εφαρμοστούν οποιαδήποτε μέτρα βιοασφάλειας. Η απλή μεταφορά της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ό,τι αφορά την αδειοδότηση των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων χωρίς καμία προσπάθεια προσαρμογής στις ελληνικές συνθήκες ειδικά των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, χωρίς καμία ουσιαστική επιστημονική καθοδήγηση των κτηνοτρόφων για το πώς πρέπει να φτιάξουν τον στάβλο τους, έχει οδηγήσει σε **μονιμοποίηση του φαινομένου του τσίγκου και των ξύλινων παλετών** όπου κανένα μέτρο δεν μπορεί να εφαρμοστεί αποτελεσματικά.

Για να μην επεκταθούμε στο θέμα της αγροτικής οδοποιίας και της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και νερού στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές που κανονικά θα έπρεπε να είναι οι βασικές περιοχές της αιγοπροβατοτροφίας.

Από την άλλη, η σχεδόν πλήρης εκμηδένιση της κρατικής χρηματοδότησης για την έρευνα στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής δεν αποτελεί συγκυριακό φαινόμενο, αλλά συνειδητή πολιτική επιλογή. Μια επιλογή που έχει οδηγήσει τα κέντρα γενετικής βελτίωσης σε πλήρη απαξίωση και έχει μετατοπίσει το σύνολο της διαθέσιμης χρηματοδότησης από ευρωπαϊκά προγράμματα, όπου κύριοι δικαιούχοι είναι επιχειρήσεις και εταιρείες του κλάδου, χωρίς καθορισμένο εθνικό σχέδιο για την εφαρμοσμένη έρευνα, με στόχο την ενίσχυση και την ουσιαστική υποστήριξη της ελληνικής αιγοπροβατοτροφίας.

Η αντιμετώπιση της κατάστασης αυτή τη στιγμή απαιτεί έναν κεντρικό σχεδιασμό που το ΥΠΑΑΤ αδυνατεί να παράσχει μέσω των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών του. Δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το πρόβλημα των επιζωοτιών με **επιστρατεύσεις στρατιωτικών κτηνιάτρων, ιδιωτών κτηνιάτρων και με μετακινήσεις επιστημονικού προσωπικού από «καθάρες» σε «μολυσμένες» περιοχές**, όπως προβλέπει το ν/σ του ΥΠΑΑΤ “Κύρωση της από 23.10.2025 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσες ρυθμίσεις για τη στήριξη του πρωτογενούς τομέα και την αντιμετώπιση της ζωνόσους της ευλογιάς» (Α’ 183) και συναφείς διατάξεις” για την αντιμετώπιση της ευλογιάς, που βγήκε πρόσφατα στο φως της δημοσιότητας.

Είναι τουλάχιστον επικίνδυνο να αποδυναμώνεις μία υπηρεσία, προκειμένου να ενισχύσεις μία άλλη και να δημιουργείς έτσι **«τρύπες» στον κτηνιατρικό έλεγχο και στη δημόσια υγεία**. Έχει άραγε αναλογιστεί η πολιτική ηγεσία τι συνέπειες θα υπάρξουν αν αυτή τη στιγμή πέρα από την καταστροφή της πρωτογενούς παραγωγής σκάσει και μια διατροφική κρίση; Είναι δυνατό στο βωμό ενός **νέου μοιράσματος χρημάτων** σε ιδιωτικούς φορείς, “χωρίς προηγούμενη δημοσίευση” των συμβάσεων (όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 του εν λόγω ν/σ) να θυσιάζεται η επιβίωση του ζωικού κεφαλαίου στον τόπο μας;

Αυτό που χρειάζεται είναι η ανατροπή της τρέχουσας πολιτικής. Να διεκδικήσουμε μια πολιτική η οποία θα υποστηρίξει άλλη οργάνωση δράσης βάζοντας στο επίκεντρο την ίδια την αιγοπροβατοτροφία, την εξασφάλιση της επιβιώσής της και την παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων για την κάλυψη των αναγκών της χώρας. Μια οργάνωση που αναγκαστικά θα περνάει μέσα από την στελέχωση των κτηνιατρικών υπηρεσιών και εργαστηρίων με επαρκές κτηνιατρικό και βοηθητικό προσωπικό που θα αμείβεται όσο πραγματικά αντιστοιχεί στην προσφορά του. Από Δημόσιες δομές που θα παράγουν πρωτότυπη έρευνα για τις ανάγκες της εγχώριας παραγωγής και όχι για την αύξηση των κερδών των μεγάλων βιομηχανιών. Και σίγουρα από τον προσανατολισμό της εθνικής αγροτικής πολιτικής στη στήριξη της εγχώριας ζωικής παραγωγής και όχι απλά στην απορρόφηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων από τους φίλους της κυβέρνησης.

ΑΓΩΝιστική Ενωτική Συμμαχία Γεωπόνων Δ.Υ. για την Ανατροπή & Συνεργαζόμενες-οι

e-mail: agonesgeo2023@gmail.com

Fb: www.facebook.com/profile.php?id=61553231491324